

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za vsako vrsto z navadnimi črkami 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Ljubljanski „nemci“ Dolenjcem ne bi privoščili kmetijske šole.

V Ljubljani izhaja veliko listov, največ slovenskih, pa tudi 3 nemški. Med poslednjimi je eden z imenom „Laibacher Wochenblatt“, ki Slovincem navadno zabavlja in se tiska v Gradcu. Ta nemški list se v svoji 298. številki tudi nad tem spodtika, da se bode vinarska in sadjarska šola na Slapu prestavila k Novemu mestu. Pravi, da je bilo že na Slapu slabo obiskovanje, da ondi izučeni mladenčiči niso za našo deželo, da pa v drugih deželah tudi službe ne dobé. Čenča ta list na dalje, da se je šola le zaradi volitev k nam premestila, in da vsa druga dežela Kranjska ne bode imela od nove šole nikakoršne koristi.

Vse to oporekanje ni opravičeno, marveč prazno besedičenje, pisano menda le v ta namen, da se je imelo kaj tiskati.

Le pomislimo, vipavska dolina ima 2000 oral vinogradov, dolenjska stran jih ima pa 20000 oral. Slap je 17 milj od nas oddaljen in na skrajni meji Kranjske. Ker naš kmet vspehov slapske šole ni mogel videti z lastnimi očmi, ker je v obče malo premožen, ker spomladi in po zimi delavcev doma potrebuje, ker se preveč starih navad drži,

zato res ni veliko učencev na Slap pošiljal in je šola največ le mladenče z ustanovami imela.

Drugače pa bo, kedar pride šola na Dolenjsko, kajti upamo, da bodo zimski tečajji za vincarje in sadjerejce, katerih tako zelo potrebujemo, in da bodo dobro obiskovani. Slapski šoli se pač tako godi, kakor vsem novim napravam, katerim se nekateri iz ljudstva iz nevednosti upirajo. Tako nevednost se pa le počasi odpravi, kakor se led le polagoma staja.

Vinarski in sadjarski šoli v Klosterneuburgu se prvotno nič boljše ni godilo, dokler namreč niso ljudje njene koristi sprevideli. Zdaj je pa vzor vsem enakim zavodom v državi, in ni ga menda na Dolenjem Avstrijskem človeka, ki ne bi hotel pripoznati, da pride ves napredek v vinarstvu in sadjarstvu te dežele ravno od te šole.

Da ne bi na Slapu izšolani mladenčiči za Kranjsko dobri bili, to more trditi le tisti, ki ljubi staro nemarnost in zanikrnost; kajti šola uči in goji le umno vino- in sadjerejo, in pred njo visoko vzrejene in brezštevne slabe trte nimajo milosti.

Učenci sicer niso akademiki (visoko šolani), pa se vendar temeljito izučé v vinarstvu in sadjarstvu, tako, da so sposobni za oskrbnike večjih posestev in kleti, in da večkrat premagajo težave, pred katerimi visoko izobraženi akademiki obtičé.

Podlistek.

Katoliški misijoni.

Gotovo bomo vstregli svojim bralcem, ako jim tu in tam povemo kaj, kako se razširja katoliška cerkev; vsaj vemo, da so Dolenjci dobri katoličani. Videli bodo iz teh črtic, da je naša cerkev še vedno ono rodovitno drevo, ki razteza svoje veje čez vso zemljo in donaša obilno žlahtnega sadja; prepričali se bodo, da je še vedno, kakor nekdanj cerkev, ki trpi, preliva kri — pa ravno s tem zmaguje.

V zahodnej Indiji v Kočinčini, južno od velikega kinežkega kraljestva delujejo že mnogo let z velikim pridom zlasti francoski misijonarji. Cerkev šteje ondi res veliko tisučev dobrih kristijanov;

tudi domačih duhovnov so si že izredili. Ali grozovito so morali prestopiti kristijani pretečeno leto, ko so se ondi Francozi vojskovali z domačimi. Ne moremo vam na tanko popisavati tega preganjanja, le nekoliko splošnega hočemo omeniti.

Tamošni „učenjaki“ so našuntali druhal zoper kristijane. Ta je divjala kakor divja zver. Požigala in podirala hiše, ropala in rušila cerkve — morila duhovne in navadne kristijane.

V mesecu juliju in avgustu so umorili osem francoskih misijonarjev, palo je tudi nekaj domačih duhovnov pod mečem in veliko tisoč kristijanov. Drugi, ki so bežali, so si rešili golo življenje — vse drugo pak zgubili, da so sedaj v nepopisljivem siromaštvu.

Severovzhodno od Avstralije je velik otok Nova Gvineja. Tu stanujejo doslej še pravi div-

Če ima tudi slapška šola v prvi vrsti le ta namen, da izobražuje največ za domačo deželo vino-in sadjerejce, vendar je znano, da dobé slapški gojenci, ki hočejo v službo stopiti, zlasti pri hrvatskih veleposestnikih lepa mesta, in imajo prednost pred ondotnimi. Natančneje se lahko še vsakdo o tem prepriča pri vodstvu slapške šole, kjer se oglašajo za gojence.

Ko bi se bil pisatelj v „Laibacher Wochenblattu“ potrudil, pogledati v naznanila c. k. kmetijske družbe, prepričal bi se bil, da je novomeška kmetijska podružnica, dobro poznajoča tukajšnje razmere, že od leta 1876 prosila za poskuševalni vinograd; v zapisnikih deželnega odbora boše tudi našel, da se je ista podružnica obračala, če tudi brez vspešno, tudi do sedanje deželnozbornske manjšine, ko je še ona na krmilu bila. Umljivo bi moralo biti torej pisatelju, da Dolenjci blagoslovljujemo tisti dan, katerega je vis. deželni zbor na kranjskem zemljevidu našel dolenjsko stran, in on (pisatelj) tega djanja ne bi smel tako malo ceniti.

Kmetovalci se ne pečamo s politiko, nam je le napredek v kmetijstvu vsa politika.

Kakor povsodi, tako boše tudi dolenjska kmetijska šola, če tudi ne v prvem trenutku, dober sad rodila; ošabno in preveč črno gledajo tisti, ki hočejo šoli ves vspeh odreči, predno se je začela; ne da bi se tudi na njeno dosedanjo delavnost oziralo.

Kdor je slapški zavod obiskal in o njem pravično sodil, mora pripoznati, da je šola v tekú 13 let, kar obstoji, ondotno posestvo vzgledno pretvorila, in da je okolica slapška se po tem uzoru ravnala, vinarstvo in sadjarstvo zboljšala ter z umnim kletarstvom tudi vino za kupčijo kaj izboljšala.

Prihodnja šola ima pri nas tudi ta namen, da nam boše svetovala in pomagala, ukončati trtno

jaki, da, zgodi se celó, da žró ljudi. Ali katoliški misijonar se tudi tega ne prestraši. Meseca julija lanskega leta so začeli na tem otoku oznanovati vero Jezusa Kristusa. Kaže se vendar, da niso tako grozoviti, kakor se je pisalo. Ko so prišli tjakaj misijonarji, so kazali divjaki veliko radovednost — pa ne hudobne volje. Misijonarji so kupili prav lahko zemljišče, na katerem so si postavili hišo. Pa kaj je dal misijonar za prostor? Tri srajce, tri nože, tri vratne vrvice, tri zrkala in nekoliko tobaka! Posestnik je bil teh dražih zakladov tako vesel, da je poskakoval od veselja. Taka je kupčija pri divjakih, Bog daj, da bi imeli misijonarji pri njih veliko žetve!

Japan je velika država, ki se raztega čez več večih in manjših otokov ob vzhodnem bregu Azije. Stanovalci niso divjaki, ampak jako izobra-

uš, in brez dvojbe bodo dolenjski vinorejci romali kakor na božjo pot k šoli v Grm.

Dolenjski kmetovalci se torej kar nič ne strinjamo s pisateljem onega članka, ko nam odreka, da nimamo ne razuma ne dobre volje za zboljšanje naše kmetije, in da zaradi tega tudi od nove šole dobička imeli ne bomo, ne mi, ne ostali del dežele. Pisatelj v nemškem listu ima le toliko prav, da se Gorenjci vinoreje učili ne bodo. —

Dolenjska vinarska in sadjarska šola v kranjskem deželnem zboru.

(Dalje in konec.)

Poslanec prof. Šuklje omenja, da je ta zadeva načelno rešena. V 11. seji zadnjega zasedanja naročeno je bilo deželnemu odboru, da se ima primerno posestvo za deželno kmetijsko in sadjerejsko šolo na Dolenjskem poiskati in kupiti. — Vpraša se le, je li deželni odbor svojo nalogo izvršil. Reči se mora, da jako dobro. Graščina Grm je najpripravnejše posestvo za tako šolo, poslopje obširno, čeprav poprav potrebno, zemljišče vzgledno arondovano, lega njegova tik Novega mesta na holmci, na razpotji več cest. Pridelki se bodo lahko prodajali v Novem mestu, in vedno se je priganjalo, da naj boše kmetijska šola na Dolenjskem, katerej želji se z današnjim predlogom popolnem ustreže. Cena za nakup je tako mala, da se mora trditi, da je ta nakup izvrstna investicija deželnega premoženja.

Trditev poslanca g. Lavrenčiča, da se je ravnalo nepremišljeno, ni opravičena. Pred nekimi leti je posestnik ravno za ta svet, kateri se hoče nakupiti, terjal 62.000 gld. danes stoji samo 30.892 gold. Poslanec gosp. Lavrenčič misli, da se vrši vsa obravnava o tej stvari prehitro. To ni res. Že štirinajst let vleče se zadeva kmetijske šole na Dolenjskem, po obravnavah de-

ženi, toda pagani ali ajdje. Do zadnjega časa so kristijane ondi hudo preganjali: pred 12 leti je bil še s smrtjo kaznovan, kdor se je pokristijanil. Sedaj je pa reč čisto drugačna. Ne le, da več ne preganjajo misijonarjev, marveč je vsakemu dovoljeno sprejeti krščansko vero. Celo ondašnji časopisi očitno hvalijo in priporočajo krščanstvo. Cesar pa je sprejel od papeža poslano pismo jako slovesno ter je djal, da je neizrečeno vesel, da so ga papež tako počastili, da se jim zato zahvali ter je obljubil, da boše vedno varoval tudi kristijane. Nadejati se je, da boše sedaj v tem lepem cesarstvu še veseliše rasla sv. vera, kakor je doslej.

(Dalje sledí.)

želnega zbora, deželnega odbora, centralnega odbora kmetijske družbe, podružnic kmetijskih na Dolenjskem, posebno Novomeške in občnih zborov c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko. Ta zadeva se vendar ne da več odlašati, kajti na sv. Miklavža dan l. 1872 sklenila se je ustanova kmetijske šole na Dolenjsko po predlogu ranjkega dr. Bleiweis-a in ranjki dr. Razlag je predlog podpiral z vsem prepričevalnim navdušenjem. Sklepi, ki so se takrat storili, bili so dosti dalje segajoči, kar se danes želi in utrditi hoče, je dokaj ponižnejše, nego se je sklepalo takrat. Če se zadeva kmetijske šole danes zopet zavleče, potem vedo Dolenjci, kje da so, namreč tam, kjer so bili pred 14 leti, potem vedo, da se hoče potisniti vsa zadeva dolenjske kmetijske šole, ad calendae graecas. Pokazalo se bode, da za Dolenjsko res ni druge hrane, kakor ista, ki se je oni dan omenjala, hrana po stenografičnih zapisnikih, katera pa Dolenjcem nikakor ne ugaja, ker njim ničesar ne koristi. Zato prosi, naj bi poslanci glasovali za nasvetovane predloge gospodarskega odseka. (Dobro! Dobro! na levi.)

Poslanec baron Schwegel pravi, da stoji popolnem na stališču predgovornika, a naglaša, da je nekoliko že ugovarjal nasvetom, ki so danes predloženi, v gospodarskem odseku. Zahtevalo se je v razpisu 20 oral njiv in vrtov in 8 oral vinogradov; a posestvo, katero se priporoča v nakup, pa ima več njiv in le 4 orala vinogradov. Baron Schwegel misli tudi, da je vprašanje, ali se namerava tam napraviti tudi kmetijska šola in ali ne gre samo za to, preseliti Slapsko vinarsko in sadjerejsko šolo, ker je že baje kmetijsko ministerstvo izreklo pomisleke, ali je res tako silna potreba, da se Slapska šola prestavi na Dolenjsko.

Poročevalec poslanec Detela pravi, da je trditev g. poslanca Lavrenčič-a jako neopravičena, da bi se za nakup posestva odločenih 38.000 gl. zavrglo, kajti ta graščina veljala je prej 62.000 gl. in še lansko leto zahtevalo se je 48.000 gl. za to posestvo. Šola ta ni nikako darilo za Dolenjce. Vipavci so imeli že dovolj časa vinarsko šolo in prilike dovolj se v tej stroki izuriti. Napravile pa se bodo gotovo tudi za Vipavce štipendije in se njim bode na ta način omogočilo, obiskovati dolenjsko kmetijsko šolo. Posestva takega, kakeršno se je zahtevalo v razpisu, ni bilo mogoče deželnemu odboru dobiti. To pa menda ne bode na škodo, ako se razpolaga z večjim zemljiščem, saj se lahko proda, ali dá v najem, če je kaj preveč, torej so taki pomisleki neopravičeni. Poročevalec Detela misli, da tudi to ni umestno, kar je nasprotna (nemška) stranka zahtevala v odseku, da bi deželni zbor odobril nakup graščine Grm ali druge graščine le s tem pogojem, ako kmetijsko ministerstvo dovoli najmanje 20.000 gl. podpore,

ker vendar ne gre ministerstvu sile delati, in mu naročati, koliko bi moralo dati podpore. Preide se potem v podrobni razgovor.

V podrobnem razgovoru oglasi se k prvemu nasvetu gospodarskega odseka Dežman in pravi, da se mu zdi primernejše, ko bi se za kmetijsko šolo na Dolenjskem najelo kje pri Kostanjevici primerno posestvo, nego da se kupi graščina Grm. Ugovarjalo se je sicer, da je pri Kostanjevici že uš, pa ravno zaradi tega naj se ondu pokaže, kje je trtna uš, kako jo ugonobiti. Grajščina Grm naj se le tedaj kupi, ako kmetijsko ministerstvo dovoli najmanje 20.000 gold. podpore za nakup in se ob enem zaveže podpirati dolenjsko kmetijsko šolo z jednako vsakoletno vsoto, kakor šolo na Slapu. Kranjski državni poslanci to zadevo pri kmetijskem ministerstvu jako hitro lahko uredijo. Dežmanov predlog je tudi v tem zmislu.

Dr. Poklukar meni, ako bi se vladi kar diktovalo, toliko moraš dati, bi se vsa zadeva le spridila. Tu ni zastopnika kmetijskega ministerstva, ki bi povedal, kaj ministerstvo o tej zadevi misli. Podpora 20.000 gl. je od kmetijskega ministerstva že načeloma obljubljena, a kar zahtevati pa ne gre 2000 gl. s tem pogojem, ako tudi deželni zbor dovoli toliko, kolikor je želel dotični cestni odbor, reklo se je v deželnem zboru, da zboru ne bodo ukazovali cestni odbori, koliko mora dati za to ali ono cesto. Isto bi se odgovorilo i kmetijsko ministerstvo, da bi se po Dežmanovem predlogu zahtevalo, da mora dati 20.000 gl. za nakup posestva. Dr. Poklukar tudi zavrača trditev, da bi se želje Dolenjske le raztegovale po stenografičnih zapisnikih, da bi se pa za isto ničesar ne storilo. Saj Grosupeljska in Turjaška cesta, katero je vzel deželni zbor z mnogimi stroški v svojo oskrb, je vendar tudi nekaj, kar ne stoji samo v stenografičnih zapisnikih. Konečno izraža nado, da bode velika večina zbora glasovala za nakup posestva za dolenjsko kmetijsko šolo.

Poslanec prof. Šuklje ugovarja temu, da bi se stvar zopet zavlekla in kupčija razdrila, kajti prodajalca sta vezana na ponudbo le 14 dnij po dokončanem deželnem zboru. V Kostanjeviškem okraju je premnogo opravičenih pomislekov, poskušnja bila bi vsekako predraga in sploh trtno uš zatirati ni naloga dežele, ampak države.

Poročevalec gospodarskega odseka konečno označuje namen kmetijske šole in naglaša, da bi dežela pač ne bila v Smoleni vasi iskala vinogradov, ko bi hotela nakupiti izglednih vinogradov. Šola mora kazati, kako se zboljšujejo vinogradi. Vsa zadeva pa bi zaspala, da se vsprejme predlog Dežmanov. Pri glasovanju zavrže se predlog Dežmanov in vsprejmo se z veliko večino vsi predlogi gospodarskega odseka.

Družba ss. Cirila in Metoda.

Pisali smo o družbi ss. Cirila in Metoda že lansko leto ter pravili, da ima namen pri naših slovenskih otrocih zlasti ob mejah slovenstva obvarovati katoliško vero in pa materni jezik. Razlagali smo vam takrat, kako potrebna, kako koristna je ta družba ter dokazovali, da je njen ud lahko prav vsakdo; kajti 10 kr. na leto vendar lahko plača vsakdo! — Tako smo pisali lansko leto v 22. listu „Dol. Novic“ od 15. novembra. Le poiščite tisti list in še enkrat prav pazljivo preberite, kar je tamo pisanega!

Tudi v Novem mestu se je vstanovila podružnica te preimenitne družbe. Ces. kr. ministerstvo je pravila potrdilo 3. marca ter deželna vlada jih 14. odposlala. 29. marca so imeli udje prvi občni zbor, da se pogovoré, kako bi se delalo, da bi se bolj dosegel hvalevredni namen. Zbralo se je gospodov iz vseh stanov ter povdarjalo zlasti, naj dela vsakdo kolikor more pri svojih prijateljih, znancih i. t. d., da pristopijo kot udje k našej podružnici. — Omenilo se je prav posebno, da ne smemo pozabiti podpornikov, ki dajo samo po 10 krajcarjev na leto; kajti naše ljudstvo je ubogo, — enega forinta na leto ne zmore lahko — ali Bog bode tembolj blagoslovil male desetkrajcarske darove! Najlepši vspeh obeta nam to, ker smo videli pri tem zboru, da gospodje radodarno podpirajo društvo: vpisalo se je že doslej razun mnogo letnikov petnajst ustanovnikov, ki dajo po deset goldinarjev, in med temi je dal neki č. gospod župnik celo 15 gld. mesto desetih — druga dva g. letnika po 2 gld. mesto enega!

Nadejamo se trdno, da bode v kratkem mnogo družih, ki bodo pristopili kot vstanovniki, letniki — ali še veliko več pa podpornikov, ki bodo podpirali prelepi namen z 10 kr. na leto! Zlasti vi ubožniši kmetje, katerim je težko za denar, bodete dali radi to desetico. Verujte mi, da vam ne bode ostala brez plačila! Idite kar k svojemu duhovnemu gospodu, k g. učitelju ali kacem družemu rodoljubo — gotovo bode rad sprejel vaš dar — zapisal vas za uda — novce pa odposlal podružnici. Tu v Novem mestu pa se najglaglje vpisujete pri gosp. Krajcu, vredniku „Dolenj. Novic“, ki je pri podružnici denarničar.

Kratko popotovanje.

(Dalje.)

Šla sva skozi lepo vas, ki je pred nekterimi leti pogorela. — Neki znanec je stal ravno pred hlevom nakrmivši živino. Veselo stopiva z njim v hlev, kamor naji je povabil. Kako se je začudil Janez, ko zagleda tu 24 glav lepo rejene sive živine! Oče, je djal, kaj tacega je pri nas na Dolenjskem videti le pri kakšnem grajščaku, pa

še tam ni takó lepa! Kje imate toliko pašnikov? — in kako dobri morajo biti vaši travniki, da preredité toliko in pa take živine!?

Pašnikov nimamo, odgovoré počasno Grogetov oče, ker pri nas živine več ne pasemo. Včasih smo pač preganjali svoje govedi lačne in kumerne po gmajni — bilo je še nekako pred tridesetimi leti — ali sedaj ne delamo tega več. Da nam pa ni v škodo lahko vidite: takrat sem imel jaz petnajst repov v hlevu; moj sin — ker jaz nisem več gospodar — moj sin jih ima sedaj 25; takrat je bila živina suha, — sedaj je lepo debela!

„To ni mogoče“ pravi Janez, „brez pašé živino redité, kako? pri nas pa mislimo, da je pašá vse“. — „Kaj pa vendar polagate živini?“

„Tudi pri nas smo včasih tako mislili, odgovori stari Groge. — Čudili bi se Vi, če bi Vam popisaval, koliko jeze, kako dolge tožbe so bile pred nekterimi leti, za to „ljubo“ pašo — in jaz sem jo najbolj zagovarjal, najbolj se zanjo potegoval, sedaj sem pa prepričan, kako sem bil nespameten. Ali vendar Vam tega danes ne bom pripovedoval, naj Vam pa zvečer ali jutri razložé gospod; — kaj ne da bodete to storili, vsaj Vam je dobro znano? — „Oče, zakaj pa ne, — moj Janez bo rad poslušal“ pravim jaz.

Oče pa povzamejo besedo: Na to pa, kaj polagamo govedi, Vam lahko ob kratkem odgovorim. Dajemo jej seno, otavo, deteljo, samo, vendar jalovkam, volom i. t. d., vsaj po zimi navadno zmešano s slamo.

„Tako tudi pri nas večidel delamo: reče Janez, le tu pa tam se dobé tudi nespameteži, ki valé jeseni pred živino samo čisto senó — spomladi pa suho slamo!“

„No, taki bebci se povsod dobé“ odvrne stari mož, „ki delajo enkrat z batom enkrat s pesom“. „Ali poglavitna reč je pa pri nas rezanica“. Brez nje bi prerediti komaj pol toliko govedi, kakor jih imamo sedaj. Rezanico vendar poznate na Dolenjskem?

Se vé da jo poznamo; ali vendar jih je še prav veliko, ki je ne režejo. Jaz sam poznam precej veliko vas, je djal Janez, „ki nima ne ene slamorezne kose. Jaz včasih režem rezanico“. — Ali jaz imam samo 7 repov v hlevu — pa še to kakovo je! Kar ne upal bi se jih postaviti vašim vštric.

„O bravo, bravo“ France, tako se je zaslíšal glas s ceste, in — moj brat mi je hitel naproti ter mi srčno stisnil roko. „Kaj pa imate, da tako zamišljeno govorite, da me kar zapazil nisi, ko sem se bližal? Kdo pa je ta mož?“

„Brate, ta mož je z Dolenjskega, moj dobri prijatelj — danes mu bodeš moral že ti posteljo dati. Pogovarjamo se pa od rezanice, in od tega, kako se živina krmi“.

„Potem pa le z mano. To vam znam tudi jaz razložiti; vsaj sem ravno kar rezal rezanico. — Francé, kako te bodo veseli domá — Vi pa le z menoj, oče Grogé, kaj ne da nič ne zamerite, da Vam znanca odtegnem?“ — tako beseduje moj brat ter že hiti proti domu.

Na potu je pa pripovedoval Janezu to-le: „Pri nas dajemo rezanico ali suho ali mokro, in sicer mokro ali poparjeno ali pa samo namočeno, kar je skoraj najboljšé.“

Kako to, tega skorej ne zastopim, „kako se namoči rezanica?“ praša Janez.

Denem jo v kad, ali pa se za to lahko rabi tudi sod, kteremu se eno dno izbije. Rezanico dobro natlačim, nanjo denem ploh ter ga obtežim s kamnom — in zalijem jo z vodo — studenčnico, ali kakoršno že imam. Tu se rezanica kisa. Drugi dan jo že smem dati živini — ali več dni ko stoji, boljša je!

„Pa žro goveda tako rezanico?“ se zavzame naš Dolenjec. „Pa še kako rada, raje kakor poparjeno. — Se ve da mora biti posoda, v kterej rezanico kisaš, na gorkem kraju; najbolje v hlevu, da jo imaš precej pri rokah. Dajemo jo v škafih ali pa, kar je še bolj prav, v navlašč zato pripravljenih „trugah“. Jaz jih po zimi sam zbijem. — Ali nekaj se nikakor ne sme pozabiti. Ker se voda nekaj usuši in ker se z rezanico vred deva v škafe, se lahko zgodi, da več ne stoji v posodi nad rezanico: tu je treba doliti precej druge, ker bi se sicer kislá rezanica usmránila.“

Ali včasih dajem jaz tudi poparjeno, gorko rezanico. Nekteri pri nas to sploh delajo; jaz pa le raje takrat, če je hud mraz. — Mislim, da je taka gorka rezanica v hudem mrazu ali pa v jako mrzlih hlevih boljša mimo samo namočene, kisle; ali to pa vendar moram reči, da moja živina raje žre namočeno — hladno, kakor poparjeno — gorko. Tako moj brat.

„Pa še nekaj“, dodam jaz — z mrzlo rezanico se prihrani tudi jako veliko drv. Pomisli Janez, ko bi hotel vsaki dan trikrat krop zavreti, da bi poparil rezanico svojim 25 glavam Grogé, pri kterem sva bila prej, koliko bi šlo drv, ki so pa vendar dražja od dne do dne!“

„Vse to je lepo“, pravi Janez, ali meni le v glavo ne gre, da bi jo živina žrla. Kaj pa gori denete? Bog vé, kako jim zabeljite, da vam vse požró? — Ali mi Dolenjci še sebi nimamo kaj dati, kako bi pa dali kravam in juncem?!

„No, no“, se zasméja brat, veste Janez tako hudo pa tudi ni kakor vi mislite. — Da moja živinica rada žre, to bote lahko videli sami še danes — ali pa jutri zjutraj, ker danes ste gotovo že trudni. — Gori pa denem — vselej sol, ker sol je za živino velike vrednosti — in ni prav preveč draga. Kislá in soljena rezanica jim gre tako v

slast, da je veselje — bote videli! Sicer pa dodajemo tudi otrobe, zlasti dobro je laneno prešanje; ribamo tudi repo, ali kuhamo krompir ali drugo oprsnino, da jim malo zboljšamo. Vendar to zadnje dobivajo le bolj molzne krave. Velja pa tudi tu več ko daš, več dobiš nazaj. Vsaj je tudi vam Dolenjcem znan pregovor, da krava pri gobcu molze!

Še to bi tudi lahko dodal, da se pri goveji živini na rezanici dá v prid spraviti vse, kar sicer žró svinje. Tako prav pridejo vsi ostanki, vsake pomijnje.

„Ali res“, pravi Janez — „vsaj prešič tako nič ne velja! — potem bi bilo pa mnogo boljše več privoščiti govedam.“

Prav imate, odgovori brat „jaz jih redim ščetincev pol manj, kakor pred nekterim časom. Zato imam pa eno kravo več — in še eno telico; — pa mi še nikoli ni bilo žal.“

„Kaj pa suhe rezanice nikoli ne dajete? Pri nas je v navadi večidel le suha“, dé Janez.

Tudi suha se dá, ali bolj poredkoma. Polagamo jo delavni živini, volom, konjem; molznim kravam pa ne z lepo. Ker mokro raje žró — in se s pičo vred tudi napijo. Ako krmiš goved z mokro rezanico, ti je ni treba prav nič napajati. Prihraniš si čas in pot.

No, veliko sem slišal, odvrne Dolenjec. Kaj radoveden sem, ali bom tudi vse tako lepo videl. Imate li tudi vi tako lepo živino, kakor uni mož, pri kterem smo bilo poprej.

„Slabša ni, ali imam je pol manj — samo 13 glav — on ima mnogo večé posestvo kakor je moje.“

„Ali kako pa režete rezanico?“ — „Smo že doma; to vam bom pozneje povedal. Le hitro v hišo, da se pokrepčamo“ odvrne moj brat — in stopal sem vesel čez prag rojstne hiše.

Ne bom popisaval, kako smo se tu dobro imeli. Le to povem, da je Janez vedno mislil le na rezanico. Ko pa je zagledal mojega malega osemletnega stričnika, kako je „ribal“ repo, je precej prašal, čemu da bode. „Za rezanico“, odgovori mali, „ker ni bilo očeta doma, jo bojo dali danes bolj pozno.“

„Pojdimo gledat“, zakliče Janez. Šli smo in prepričal se je, da mu je moj brat govoril resnico. Videl je v voglu hleva dve kadi. Ena je bila do vrha natlačena z rezanico, hlapec je ravno ploh gori deval, da ga obteži s kamnom, potlej pa nese vode na rezanico. Iz druge je pa z nekim korcem dekla zejemala z vodo vred rezanico ter jo devala v „truge“. Nekterim ni dodala nič, na druge pa, ki so bile pripravljene za štiri molzne krave, je stresla nekaj zribane repe ter poštopala nekoliko z lanenim prešanjem. „Tó bode pa za moja mala dva“, je govorila, ter dela v dve trugi

nekoliko otrobov — bili ste za leto stari junici. Sedaj je postavila truge pred žival. Kar strmel je Janez, tako so žrle. — Dva vola sta pa dobila kar suho rezanico za kazen, ker v debelem snegu že toliko časa nista nič delala. Nič kaj nista bila videti zadovoljna.

Brat je peljal Janeza še k slamoreznici ter mu je pokazal, da dene med tri dele slame ali prosenice le eden del sena, otave ali dobre detelje, „ker letos bode zmanjkovalo“ je djal. Ako pa daš nekaj več sena med slamo je rezanica boljša. Povedal mu je tudi, da daje rezanico trikrat na dan, vselej pa nekoliko časa poprej vrže pred žival tudi nekoliko suhe krme.

Zvečer je pa prišlo več sosedov — in zlasti tudi stari Groge. Pogovarjali so se o imenitnej pravdi zavolj paše. Kako je Janez poslušal! — Če bi vedel, da bi jo Dolenjci radi slišali, bi jo hotel popisati v „Dolenjskih Novicah“.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Pri nas je obrneno sedaj vse na Dunaj, kjer zboruje državni zbor. Dolgo se že pogovarjajo o splošnih potrebščinah za državo — in kakor je videti še ne bode kmalu konca. Nemškoliberalni poslanci stavijo zapreke, kjer le morejo. Za vse potreščine bodemo morali plačati. — Na posodbo letos ne bo treba nič vzeti.

Naš slovenski poslanec na Štajerskem gosp. Raič je v dolgem in jedrnatem govoru kazal, kolike krivice se godé Slovencem na spodnjem Štajerskem. Ravno tako je tožil g. poslanec Vošnjak. Bog si vedi, kdaj bomo dobili, kar nam gre po božjih in svetnih postavah? — Vsakemu svoje — torej tudi vsakemu materni jezik v šoli in vradnji!

Čuje se, da bodo odslej dalje klicani na vojaški nabor fantje še le, ko stopijo v 21. leto, ne kakor sedaj, ko se morajo skazati, če so le ob novem letu v 20. Kaj je vzrok? Ker so fantje za nič! Le poglej jih, ko pridejo prvo leto k naboru: kričanja dosti, a fanta malo v hlačah! Pa kdo je kriv? Šnops, šnops, tobak — ti gadje to delajo.

V Zagrebu baje hoče nekaj mladih gospodov pravoslavcev, (ki se učé za jezične dohtarje, sodnike i. t. d.) prestopiti iz katoliške v pravoslavno cerkev. No škode ne bode veliko, kajti gospodje brez dvoma že sedaj nimajo kaj vere: kdor jo ima v resnici, je ne bode premenil z drugo, krivo.

Mažarji na Ogerskem poskušajo na vse načine, kako bi si druge narode čisto podvrgli ter nad njimi gospodovali.

Kaj je novega po širokem svetu?

V južnih deželah — na Balkanu — noče priti do pravega miru. Grki nočejo odložiti orožja;

— še več! poklicali so pod orožje zopet dva rezervna oddelka — 20.000 mož. Kaj vendar ti ljudje mislijo? na mir skoraj da ne. Turk je ukazal, da mora biti tudi vse pripravljeno. Ali revček nima denarja. Pomagal si bode baje s papirjem — če ga bode kdo maral?!

Bulgarskega kneza hočejo imenovati samo za pet let vladarja — upravitelja — v južnej Bulgariji. On pa tega noče, ampak zahteva, da naj se mu izroči oblast do smrti — in prav ima mož. Vsaj vendar ni nihče storil toliko za Bulgarijo, kakor ravno ta knez, ko je vodil Bulgare s toliko hlabrostjo do slavnih zmag. Rusija ga ne mara — pa meša štrečno. Iz tega se pa vidi, da doli mir nikakor ni zagotovljen za vedno.

Pravili smo vam že, kako so na **Angležkem** rogovilili delavci, zadnjič pa, da so se ustavili tudi na Francoskem v Dekazvilu. Tudi sedaj še ni nikjer miru; ali razun tega so razsajali, pobijali okna, krali 18. marca v Litihu v Belgiji, 19. pa ravno tako v Berlinu na Pruskem. Vse kaže, da je med temi ljudmi po vseh deželah skrivna zveza, ter preti, — da bode še grozno tekla kri — morda prej kakor mislimo. Te nezadovoljne prekucije željne delavce zovejo internacionalce ali tudi anarhiste. V Belgiji še sedaj strašno delajo požigajo in ropajo; ubili so že mnogo vojakov.

Na **Španjskem** so razpustili državni zbor. Meseca aprila bodo nove volitve. Sedaj se pač ne more vedeti, se bodo li dobro izvršile za kraljico vdovo, ki je avstrijska princesinja, ali pa bodo zmagali njeni sovražniki — republikanci.

V gornji **Italiji** se tu in tam zopet prikaže grozna kolera. Bog nas varuj te šibe — daleč nima do nas!

Kar je začela **Prusija** tako preganjati katoliške in slovanske Poljake, tudi Rusija vedno bolj trdno stopa tujcem, zlasti Nemcem na prste. Prepovedala je naravnost vsakemu tujcu kupiti posestvo po pokrajinah ob meji.

Gospodarske stvari.

Poduk našemu kmetu.

** Bodi varčen — pa prav! Varčen je kdor pazi, da ne izdaja brez potrebe denarja. Denar je za to, da se rabi, ali v pravem času, za potrebno reč! — Tu pa nekteri kmetje prav napačno ravnajo, češ, da ne bodo preveč potrošili — si vendar mnogo škodujejo. Kako to? — Te dni mi je pripovedoval neki kmet: Enkrat sem šel v gozd po nastelj. Kolo pri vozu se mi je zdelo slabo — a pa bode že še, sem si mislil, denarja je škoda! — in šel sem z voliči. Lepo naložim in peljem proti domu; ali kamen pride, kolo poskoči in — pump! voz je ležal z zlom-

ljenim kolesom! sedaj je pa križ. Sam sem, vročina, muhe hude! Privezal sem voliče k drevesu ter hitel pol ure daleč v neko vas po kolo. Ali ko pridem nazaj, je privezan le eden vol, drugi se je bil strgal in ubežal. S silo natakнем novo kolo. — Sedaj pa išči vola — celo uro — pa ga še nisem našel! Grem z enim proti domu, tu pa lepo mirno spaček priskaklja za menoj! — Da bi te . . . sem djal in, nič ni pomagalo, še enkrat sem jo mahal z voliči uro daleč nazaj v gozd po voz! — Može, koliko dobička je imel ta gospodar, ker ni dal voza popraviti o pravem času? Kdo ne vidi velike zgube? Ako bi družega ne bilo, koliko je imel truda, jeze, sitnosti — in zgubil je najmanj 3 ure časa. Ko dobi črevelj ljukno, ne čakaj da bode velika: — sicer bodeš morda prišel bos domu ter dal mesto groša črevljarju goldinar. Na strehi zamaši prvo ljuknico, ki se pokaže, sicer ti bode zgnil tram in — mesto malih stroškov bodeš imel velike. Tacih okoliščin si še sam lahko našteješ veliko, odlašati plačilo mnogokrat ni varčnost — ampak zapravljanje!

Piše se nam:

Iz Trebnjega smo prejeli dva dopisa iz kmečke roke. — O enej reči, o obdelovanju vinogradov pišeta obadva enako. Mi se z dopisoma pač ne vjemamo, ali da se ne bode reklo, da kar v koš vržemo, kar se nam sporoči, podamo tu ob kratkem obširnejši dopis — ali s popravki, ki so potrebni. Piše se:

Velikokrat smo brali v „Dol. Novicah“, naj se ubogi kmetje prizadevajo, da bodo svoje kmetije dobro obdelovali. Ali žali Bog, mi kmetje tega nauka spolnovati ne moremo, namreč, da bi se ravnali po branju, ampak mi se moramo ravnati, kakor nas uči sedanja skušnja. Kdor nima umne glave, pridne roke in poštenega srca, temu ni treba upati, da bi se mu premoženje množilo, če še tako prebira časopise in druge bukve kmetijstva.

Na to odgovorimo: Brez umne glave, pridne roke in poštenega srca naj kmet res ne pričakuje sreče. To ste brali uže v naših „Novicah“ več kakor enkrat. Ali, da bi pa ravno tisti kazal brihtno glavo, ki misli, da mora delati vse po starem kopitu — pa ni res! Če bi bilo to res, oče, potlej pa kar proč vrzite železno sekuro ali balto, — ker so imeli pred veliko leti tudi pri nas le kamnito orodje, — železa niso poznali! — Pravite, „skušnja naj nas uči!“ — To je res. Pa kakošnja skušnja? Ali morebiti samo domača — Dolenjska? — Ne, ljubi moj! Več oči več vidi, več krajev več skusi. Vidite, „Novice“ vam pa ravno pripovedujejo, kaj so

ljudje z umno glavo drugod skusili, kot dobro in koristno — ker vejo, da dolenski kmet ne more iti sam po svetu, da bi skusil s svojimi lastnimi očmi.

Piše se nam dalje; Brali smo, da se mora vinograd en meter globoko kopati, da. Jaz pa pravim, da kdor bi ga tako kopal, bi v enem letu več zapravljal, kakor je vinograd vreden, pa še spridil bi ga popolnoma. Ali je to pameten nauk?

Odgovor: Nauk je pameten. Ker mi nikakor nismo razumeli gospoda tako, kakor vi, češ, da se mora vsako leto tako kopati. Ampak gospod je djal le, da naj se tako prekoplje, kadar se napravlja nov vinograd, da se zemlja bolj pripravi, da se odstranijo skale i. t. d. Zoper to pa ne more imeti nobena „umna glava“ kakošnih pomislekov!

Potem nam piše g. naročnik od Trebnjega:

Dalje imamo še veliko družih vzrokov, zoper ktere mora ugovarjati vsak dober kmetovalec — namreč: da se nam prepoveduje po gozdih listje grabiti, živino pasti, drva sekati, i. t. d. Ako ne bomo smeli pograbi svojih listnikov, kje bode pa gnoj? — brez gnoja pa polje ne rodi. Če ne bomo smeli pasti po gozdu, kakó si bomo živino držali, ki nam obdeluje to malo polje, kar ga imamo? — in ako kmet ne bode smel posekati svojega gozda, da bi v denar spravil drva, kar se dandanes najlože zgodi, za kaj si bode kupil soli, olja, obleke . . .?

Odgovor: Listje je gotovo kaj koristen gnoj za gozd: če ga moreš ondi pustiti, ti bode veliko bolj rasel les, kakor če ga pograbiš. Zato ga bode puščal pameten gospodar vsaj tam, kjer ima mlad les, ako mu bode le mogoče drugej dobiti potrebnega nastilja. — Po gozdu živino pasti prinese več škode kakor dobička. To je dognana resnica — to uči „skušnja“ ljubi moj. O tem bodo še kaj več povedale letos „Dolenjske Novice“. Če jih bote pridno brali, jim bodete dali skoraj gotovo popolnoma prav. Pasti pa tam, kjer se je zasadil mlad les, se pravi pa naravnost kozla za varuha poslati — v zelnik! In mi mislimo, da le zadnje gosposka ostro prepoveduje — in tu jej mora prav dati vsaka „umna glava“. S pametno živinorejo se da brez paše bolje shajati, kakor s pašo. Tudi to je uže „skušnja“ naučila — gorenjske kmete.

Lesu pametno sekati vam ne prepoveduje nobena božja, nobena človeška postava. Če pa gosposka brani gozde končavati, ljubi moj, stori popolnoma svojo dolžnost. Postava le varuje gozd in potem celo deželo pred nespametneži, pred zapravljivci, pijanci i. t. d. — ki hočejo gozd kar obriti, pa se ne brigajo, da bi zasadili kaj novega. „Les se lahko proda“, pravite. To je res. Ali, oče, če bodete vi prodali vsega, kaj

bode prodajal pa vaš sin? s čim bode on soli kupil? vsaj vendar veste, da gozd ne zraste v enem letu kakor — konoplja! To pa vendar smemo misliti in pričakovati, da ga ne bode med Dolenjci kmeta, ki bi govoril, kakor nekdanji osel: „Meni je vse eno, če trava raste ali pa ne, ko mene ne bode!“

Da so davki veliki, velike druge priklade, da so grduni odrtniki, ki tirjajo po 8, 10 ali še več goldinarjev od sto — je res — in smilite se nam; zato dajemo, kolikor moremo dobre svete. Potrpimo! s pomočjo božjo bodo prišli boljše časi. — Kar pa vi pišete o tem k skepu — ne smemo zapisati — kajti ko bi to storili, bi vi našega lista ne dobili — nas bi pa povabili pred — sodbo!

Iz **Kamnika**. 24. sušca. V Dol. Novicah št. 6 t. l. se bere o koristi čebelarije in porabe medu. Da, res je, da so Dolenjci zastran čebelarje še dokaj v zadnji vrsti, (izvzemši nekaj čebelarjev) in bilo bi želeli, da bi se kmetje podvzivali o tej reči bolj napredovati. Na Gorenjskem, posebno gori bolj med gorami, so nekateri prav marljivi in izvrstni čebelarji, na primer: v Mojstrani in na Jesenicah so izmed tacih mož trije sloveči čebelarji, kateri imajo z odgojo čebel velike kupčije na široko, celo v Ameriko itd. kar njim za njih trud lep dobiček prinaša. A k temu je potreba znanstva in marljivosti, lega in kraj zato. —

Kar pa omenja dotični pisalec o zavživanji žganja, je to istina, kako da je nespametno od staršev ali roditeljev, tisto smrdljivo pijačo „šnops“ ali „jeruš“ otrokom dajati, ker je strup za njih telo in dušo; taki otroci so navadno potem medli in topi. —

Žganjepitje, posebno nezmerno je prineslo že dokaj slabih nasledkov, kakor: uboj, pobj, pretepanje, grdo preklinjevanje, jezo, sovraštvo, žalost in jok žene in siromaštvo otrok, in sploh pomankanje živeža za vso hišno družino, in slednjič — boben, ki je pognal gospodarja iz rojstne hiše, in več tacih nezleg, nesreč in prehitre smrti.

Pretečeno hudo zimo so v nekem kraju, — ne bom imenoval kje — dva moža vsled grde navade vednega in nezmernega žganjepitja pod milim nebom na prostem, od zunaj čez noč v mrazu obležala, in oba dva zastran tega že skoraj popolnoma otrpna najdena bila, ter čez nekaj dni pozneje sta umrla.

Ni dolgo, kar sem imel priložnost nekega pijanca „šnopsarja“, ko je po noči na pomoč klical, izvleči iz grabna v velikem blatu in luži ležečega. Vsled popolne pijanosti od žganja, si sam ni mogel kar nič pomagati. Njegova skrbna ženica ga je vže iskala in potrpežljivo domu

spremila, poleg tega jo je pa še on nesramno zmerjal in grdo preklinjeval. — To so nasledki take slaščice. —

V občini Moravče so se v nekih vaseh osepnice med otroci prikazale, in k sreči so zopet zginile.

Iz **Št. Jerneja** 28. sušca. — Danes je pri nas predaval gospod potovalni učitelj Gustav Pirc ob 8. uri zjutraj v šolski sobi občanom o trtoreji, kletarstvu, nekoliko o sadjereji in živinoreji, in kmetijstvu kolikor je bilo mogoče omeniti v tem času. — Bilo je nad 200 poslušalcev. Govoril je jasno, temeljito in spodbudljivo. Povedal je mnogo v tem kratkem času o kmetijstvu, kako zelo rada vlada podpira kmetijski, sedaj prepadajoči stan, da bi mu zopet pomogla do boljšega.

Hvaležni smo njemu za poduk, ki gotovo ne bo brez koristi, hvaležni smo pa tudi slavni deželni vladi, ki ga je poslala.

Iz **Adlešič ob Kolpi**. — Žalostno je bilo 19. februarja, ko nam je naznanjal veliki zvon smrt gospoda Lavoslava Gorenjca, župnika v Adlešičah, ker so po dolgi bolezni za vodenico v Gospodu zaspali. 21. februarja je bil veličasten pogreb. Duhovnikov je bilo mnogo iz vseh sosednjih župnij, kakor tudi svetnih gospodov. Učitelji so se tudi zbrali in so pokojniku milo nagrobnico zapeli, iskrena zahvala vsem!

Bil nam je 10 let župnik, pa zadnja štiri leta jako bolehav; vsi po njem žalujemo. Bodi mu zemljica lahka!

Domače vesti.

(Blagoslovljenje altarja.) Kakor so „Dol. Novice“ že poročale, dobila je tukajšnja frančiškanska cerkev nov altar. V praznik Oznanjenja Marije Device je bil altar (tabernakelj) slovesno blagoslovljen. V ta namen je bilo duhovno opravilo ob 10. uri mesto v farni, v frančiškanski cerkvi. Slovesnosti primeren govor je imel c. k. gim. katehet profesor dr. J. Marinko. Razložil je prav umevno pomen altarja in razne podobe (slike), ki se vidijo po oboku in v altarji. Po pridigi je mil. g. prošt blagoslovil slovesno altar in imel pontifikalno sv. mašo. Pri sv. maši so jako lepo peli v cerkv. duhu pevci dijaki pod vodstvom samost. predstojnika, ki kaže jednako dober okus za cerkveno petje, kakor tudi stavbe.

Vže so „Dol. Novice“ omenile, kako krasno je bila izdelana menza. Nadjali smo se, da bode tudi drugo mojstrsko. Reči pa moramo, da smo bili iznenadeni, ker tako lepega in dovršenega

➡ Dalje v prilogi. ⬅

Priloga k 7. šte. „Dol. Novic“.

dela do najmanjše rezbarije iz kamena nismo pričakovali. Utis, katerega dela altar, nam ni moči opisati. Zategadel bodo „Dol. Novice“ ob priliki, če bode le moči, prinesle svojim bralcem podobo novega altarja. — Neko prijetno živost, dajo altarji prelepe slike sv. Jožefa, sv. Alojzija, sv. Bonaventure in sv. Ljudevita, katere je jako umetno na zlato podstavo naslikal bralcem že znani umetnik Ogrin, ki je slikal tudi obok in stranske stene.

Pač smemo biti ponosni, da imamo tako izvrstne domače umetnike. Ljudje, ki so hodili gledat, povpraševali so, od kod so ti delavci. Zvedši pa, da so domačini, niso se mogli načuditi, češ, kedo bi si bil mislil, da dobi Kranjska tudi v tej stroki tako izvrstne umetnike.

Gosp. Feliks Toman in gosp. Ogrin sta si postavila s tem delom lep spomenik. —

Kedor pride v mesto, naj pač ne zamudi iti pogledat krasni altar, kakoršnega ni kmalo videti. Pač je vse, kar vidiš v prezbiteriji v nekem lepem soglasji. Altar pa je podoben lepej cvetici, tako primerno se vzdiguje jeden del iz drugega. — Znabiti bodo prihodnjč „Dol. Nov.“ prinesle še kaj več o tem. Za danes nam manjka prostora.

(Gospodu Karolu Pleško-tu), sodnijskemu svetovalcu, napravili so pretečeno soboto 27. marca gospodje souradniki o priliki premeščenja v Ljubljano slovesno večerjo, ktere so se vdeležili gosp. sodn. predsednik, gosp. vladni svetnik in okrajni glavar, in obilno najodličnejših gospodov vseh stanov. Vršili so se lepi nagovori in napitnice, ktere bi bilo zanimivo ponatisniti, ali žalibog nam mali prostor ne dopušča. — Iz Ljubljane došel je telegram, v katerem pred kratkim še tu bivajoča gospoda slavljenca pozdravljata. — Gosp. pevci so tudi z nekaterimi krasnimi napevi ta večer počastili. Tudi mi kličemo vrlemu gosp. sodn. svètniku pri njegovem odhodu iz Novega mesta: Bog ga ohrani še mnoga leta!

(Gospod Josip Leinmüller), nadinženir iz Novega mesta, stópi meseca aprila v pokoj. Pri tej priliki dobil je od vlade častno priznanje.

(Čudno igračo) imajo nekteri fantalini v Novem mestu. Z nekako pračo ali fračo po ulicah kamenčke mečejo, kar je silno nevarno. Kakor v zgodbi stare zaveze beremo, da je s takim orodjem David Goljata ubil. — Želeti je, da stariši to igro strogo prepovejo.

(Borove popke) ali vršičke od nedoraslih zdravih dreves rezati, je oestro prepovedano, ne brani se pa, če revni ljudje s privoljenjem po-

sestnikovim ali tudi posestniki sami od polomljenih borovcev popke porežejo in prodajajo. Ravno tako je dovoljeno od popolno doraslih, za sekanje godnih borovcev. Spolnajte ukaz okrajnega glavarstva, varujte se lastne škode in kazni.

(Delavski prijatelj) imenuje se nova knjižica, ktero je spisal Franjo Podgornik. V njej je jako umevno popisano položaj delalcev, ter delalcem potrebni nauki povedani. Cena knjižici je 20 kr., po pošti 22 kr. Dobiva se pri založniku J. Krajec-u v Novomestu in pri vseh bukvarjih.

(Stiri velikonočne in pesem za poroko), imenuje se najnovejšo skladateljsko delo gosp. Ignacija Hladnika, ki je ravnokar izšlo. Dobiva se v „Katoliški bukvarni v Ljubljani po 50 kr. So pa pesme prav lahke in lepo doneče. Čisti dohodek je namenjen za dijaško kuhinjo.

Sejmi na Dolenjskem.

Dné 5. aprila v Rovtah (Laze) pri Črnomlju; 11. aprila v Senožečah; 12. v Motniku; soboto 17. v Žužemberku; 19. v Leskovcu pri Krškem; 20. v Novem mestu; Svetega Marka dan v Bučki in v Št. Jurji pri Svibnem; velikonočni torek v Črnomlju in Dobručah; sredo po veliki noči v Št. Vidu pri Zatičini; soboto po veliki noči v Trebelnem in Zagracu. — **Nov sejm je 27. aprila na Gori pri Sodražici.**

Listnica uredništva: Gosp. V. J. v L. št. 37. Se bode li moglo sprejeti obljubljeni ali ne — Vam sedaj ne moremo povedati, dokler ne vidimo. Sploh pa izrečemo, da se hočemo skrbno varovati, da ne razžalimo kakega stanu ali tudi posamezne osebe.

Loterijske srečke.

Trst	13. marca	47	62	72	70	39
„	27. marca	67	40	77	7	5
Gradec	20. marca	13	58	81	14	51

Zahvala

vzajemni zavarovalni banki „Slaviji“ v Pragi, za prejetih 151 gld., katere sem prejel za mojo pogorelo šupo in seno v dne 31. grudna 1885. Plačati bi bil imel 20. grudna 1885., plačal sem pa še le 1. prosinca 1886., tedaj sem zakasnil 12 dni, pa mi je banka „Slavija“ popolnoma izplačala, kar se zahvalim.

Dol pri sv. Križu 21. sušca 1886.

[28]

Anton Kodrič.

[31-1] Gorenjski in Samoborski

gips za deteljo

tudi *cement* za zidanje vodnjakov se dobi pri **Adolf Pauser-ju v Novem mestu.**

Posebno lepo seme nemške detelje, ki je čista brez predenice, seme najboljših travnih plemen in posebno debele pese prodaja [34] **Alojz Gač, v Kostanjevici in St. Jerneju.**

Usnjarija

(Rothgärberei) [26-1]

z vsjo pripravo se daje takoj v najem.

Natančneje pod naslovom:

Franc Kastelic v Rudolfovem.

Hiša na prodaj

na Bregu v Rudolfovem hiš. štey. 182

ima dvoje stanovanje, lep hodnik, podzemeljsko klet in nekoliko vrta, vse v dobrem stanu se proda iz proste roke; pogoji se izvedo pri posestnici

[27]. **Mariji Stravs v Podgradu.**

Cvet

zoper protin in trganje,

po dr. M. Brankovič-u. — Cena 50 kr.

Dobiva se pri **Dominik Rizzoli-ju** lekarju pri „Angelju“ v Novem mestu. [29-1]

Rudninske mineralne vode

letos na novo napolnjene:

Carlsbader Mühlbrunnen, Marienbader Kreuzbrunnen, Selters, Haller Jodwasser, Gieshübler, Franz-Josefs Bitterwasser i. t. d.

Dobivajo se pri **Dom. Rizzoli-ju** v lekarni pri „Angelju“ v Novem mestu. [30-1]

Nove Šmarnice

za leto 1886

so že v tisku; upamo, da bodo kmalu dovršene in bomo potem natančneje poročali.

To naj služi za odgovor na več vprašanj zaradi „Šmarnic“.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani, Stolni trg št. 6. [22-2]

Prihodnji sejm v Žažemberku

cvetno soboto 17. aprila. [32]

Odgovorni urédnik, izdajatelj in založnik J. Krajeo.

Vrtnarstvo.

Vrtnar **Jakop Čeč** v Ruprčvrhu v Rudolfovu prodaja po nizki ceni:

1. **Cvetlice** z dobrimi koreninami: pelargonije angleške, francoske rože, Abutilon, zadr-gače rože (Schlingrosen) in Cinerarije 1 kos za 30 kr.; Kanna diskolor in kaladium 1 kos za 20 kr.; krajinske pelargonije, mesečne rože, petunije, kanna indika in Arszervicije, Fuchsije nove sorte, Trates-cantia z visečimi amplni in Chrisanthemum 1 kos za 10 kr.; dianthus barbata (Bartnelke), georginije v vseh barvah, begonije in mačehe 1 kos 5 kr.

2. **Semena cvetlic:** Begonije, petunije, verbenije in lobelja, polovica grama 10 kr.; rozetovi, ipomaea, sanvitalia prokumbens in dianthus barbata 10 gramov 5 kr.; astra liliput, ce-sarska in korarda, Cinia, Balsamina in mačoha 100 zrn 5 kr.; Ricinus in trapoetum 10 zrn 5 kr.

3. **Semena zelenin:** Kumare dolge (Schwanenhals) česke in bele kratke k naloženi 10 zrn 5 kr.; Meloni Ananas 10 zrn 10 kr.; melone sladkorne 10 zrn 5 kr.; petersilj, rajске jabelka, mešična redkev, zelena in zimská salata 20 gram. 5 kr.; poletna in zimská špe-nača 10 gramov 5 kr.; notranja brovka (kolraba) 20 gramov 10 kr.; grah za pičo (Futterwicke) 1 liter 10 kr.

Pismena naročila sprejema g. Pauser v Rudol-fovem ali pa vrtnar na Ruprčvrhu. — Zvnanja na-ročila razpošiljajo se po pošti. [24-2]

V. H. ROHRMANN,

naslednik **JOS. STRZELBE**

v Ljubljani

kupuje v vsaki množini po najvišji ceni:

borove popke od polomljenih forovcev, češminjevo lubje, norice (Belladonna), je-ternik (Leberkraut), kuhinjske kosti i. t. d.

Na Dolenjskem prevzame blago iz prijaznosti gospa

Marija Rohrmann

v Rudolfovem (Novem mestu),

kjer se tudi razno milo (žajfa) in sveče pri enaki kvaliteti po ravno isti ceni dobé, kakor kje drugod, ako se resnična cena pove. [25-2]

Sveta maša,

Bog pred tvojem veličastvom, op. II. za mešani zbor zove se skladba, ki je v jeseni izšla; prav lahka in lepo doneča je, posebno za organista na deželi. Bila je že v raznih časopisih pohvaljena. Zložil jo je Janez Carli, organist v Škofji Loki in dobiva se pri skl-datelju in v Katoliški bukvarni v Ljubljani po 50 kr., po pošti 2 kr. več. [33]

Novomesto. — Natisnil J. Krajeo.